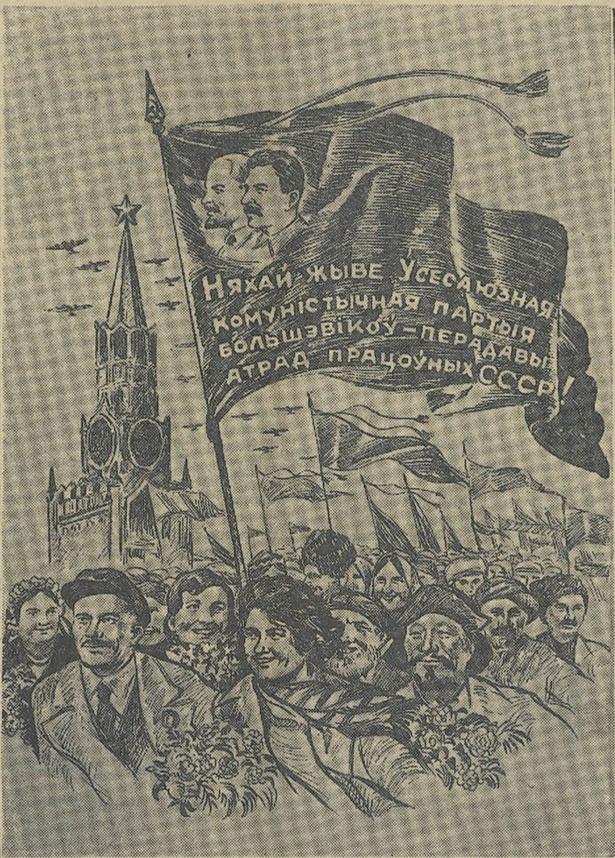

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 258 (6234) | 7 лістапада 1938 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

Няхай жыве ХХІ гадавіна Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі ў СССР!

ХХІ ГАДАВІНА

ЗАГАД НАРОДНАГА КАМІСАРА АБАРОНЫ САЮЗА ССР

7 лістапада 1938 г.

№ 236

г. Масква

Таварышы чырвонаармейцы, камандзіры і палітработнікі!

Вінішую вас з 21-й гадавінай Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі ў СССР.

3 года ў год расце і мацее наша радзіма — вялікі Советкі Саюз. Як граніты ўдэ высіпа ён срод мугнава мора капіталістычнага хаоса, усялячы мільёнам тружанікаў і прыгнечаных усяго чалавечтва надзеі на аб'яднанне ад капіталістычнага рабства, злобы і страх нашым класавым ворагам.

Прайшоўшы год, як і ранейшы, прынёс Советкаму Саюзу новы перамогі і дасягненні на ўсіх галінах гаспадарчага, палітычнага і культурнага жыцця. Наша соцыялістычная дзяржава, якая не ведае эканамічных крызаў, узяла ў строй і ў працоўным годзе новыя гіданты індустрыі, павялічыла прамысловую прадукцыю і павялічыла развіццё на базе сучаснай тэхнікі сваю соцыялістычную сельскую гаспадарку.

У нашай краіне, даўно забыўшы аб фабрычаным і памешчыцкім, не ведаючы беспрацоўя, з дня ў дзень, з месяца ў месяц павышаюцца дабрабыт працоўных, усеі грамадзян нашай дзяржавы.

Советкай навуцы і культуры за праішоўшы год дасягнулі новых і выдатных поспехаў. Вучоныя, інжынеры і тэхнікі ўсіх спецыяльнасцей і работнікі мастацтваў сваімі дасягненнямі паказваюць бязмежныя разлікі навуцы і культуры на ўмовах соцыялістычнага ладу. Жанчына — роўнапраўны грамадзянін краіны, нароўні з мужчынам стаяць стыханна ўсё перамаганне сельскай гаспадаркі, перамаганне на самай пераходнай, робіць навуковы адкрыцці. Героі Советкага Саюза тт. Грызладубава, Осіпенка і Раскоўва — гэта нашы выдатныя жанчыны, не аляшківы, з ім і ногу ідуць сотні тысячы советкіх жанчын, паказваючы ўзоры выдатнейшых дасягненняў ва ўсіх галінах творчасці і працоўнага жыцця.

На фабрыках і заводах, у калгасах і кудніках, у Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскім Флоте, ва ўсіх галінах навуцы і ў мастацтве, крозь і ўсёды кіпіць творчая работа па ўзмажненню матэрыяльных і духоўных багаццяў нашай слаўнай соцыялістычнай радзімы.

Зусім не тое ў капіталістычным свеце. Ён шалкам паграза, заблытаўся ў сваіх уласных невырашальных супярэчнасцях. Так званыя «старыя дэмакратыі» ў паніцы шукаюць выхад у тупіку гэтых супярэчнасцей у фашызме. У Еўропе прагнута, але няўхільна ліквідуецца апошнія рэшткі буржуазнай дэмакратыі.

У Советкім Саюзе поўнацю ажыццэўлена Сталінская Канстытуцыя, самая дэмакратычная, самая свабодная, самая перадавая Канстытуцыя ў свеце.

Праішоўшы год быў годам магутных дэманстрацый маральнага і палітычнага адзінства ўсяго нашага народа — рабочага класа, калгаснага сялянства і советкіх інтэлігенцыі. Яны прамаман-ствалі сваю бязмежную адданасць партыі Леніна—Сталіна і советкаму ўраду. На выбарах у Вярхоўныя Саветы СССР і Саюзных рэспублік увесь народ аддаў свае галасы блоку комуністаў і беспартыйных, ватыраваў за дыктатуру рабочага класа, за соцыялізм.

Пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна советкі народ і ў праішоўшым годзе бяглітасна прысякаў, карчаваў, як і надалей будзе прысякаць і выкарчоваць ачэпную работу варожай агентуры трапціска-бухарынскіх шпіёнаў, змущычак, дыверсантаў і шкіднікаў. Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія мае і будзе мець самы моцны і надзейны тыл.

21-ю гадавіну свайго існавання Советкі Саюз святкуе ў абстаноўцы ўрадавай ваеннай небяспекі. Ачагі вайны, запаленыя фашызмам на захадзе і ўсходзе, разгарналі ў новую, другую советку імперыялістычную бойню. Падзеі апошніх месяцаў у Цэнтраль-

най Еўропе і ўзброенай інтэрвенцыі ў Іспаніі і Кітаі з'яўляюцца наглядным таму пацвярджэннем. Народныя масы Іспаніі і Кітаі самааддана і доблесна адстаяваюць сваю незалежнасць і права на жыццё, не гледзячы на тое, што войскі інтэрвентаў не абмяжоўваюцца ваеннымі дзеяннямі на палях сражэнняў, а бяглітасна разбураюць мірныя гарады і сёлы, знішчаючы тысячы і тысячы ні ў чым непаўных мужчын, жанчын і дзяцей. Еўропа ў пераходны час прадстаўляе сабою ўжо не «парахавы пограб», а палы «сарсенал з выбуховымі матэрыямі», гатовы ў любы момант ад першай іскры ўзліцець у паветра.

Перад тварам гэтай небяспекі, перад тварам новай сусветнай бойні і нападу на Советкі Саюз, Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія заўсёды будзе наладжана. Наша армія развіваецца і расце разам з ростам усяй краіны. 21-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі яна сустракае новымі поспехамі ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы і ў справе далейшага авалодання рознастайнай і высокай ваеннай тэхнікай. Нашы байцы, камандзіры і палітработнікі, бязмежна адданы сваёй радзіме, советкаму ўраду і партыі Леніна—Сталіна, з'яўляюцца надзейнымі абаронцамі дзяржавы рабочых і сялян. Разграміўшы ў сваіх руках здранцёўку і шпіёнаў, Чырвоная Армія стала яшчэ маналітней, яшчэ больш моцнай.

Чырвоная Армія заўсёды гатова да абароны советкіх зямлі ўсёй сілай сваёй магутнасці ад пасагнаў усякіх ворагаў. Нядаўня баі ля возера Хасан паказалі ўсе сакрушальную сілу нашай доблеснай Чырвонай Арміі. Байцы, камандзіры і палітработнікі, перамогшы ўсе труднасці, стойка абаранілі советкія ружыжы і доблесна адбі-

лі напад ворага, які прабаваў прымяніць свае ўпобіяны «металы» на тэрыторыі Советкага Саюза.

Падзеі ля возера Хасан гэта толькі эпізод, «разведка боем» з боку праціўніка нашых сіл. Праўда, гэта разведка абшлася яму вельмі дорага, аднак падобнага роду падзеі не выключаны і надалей. Чырвоная Армія павінна быць на-чаку, гатовай адказаць на ўдар двайным ударам.

Зараз, калі тэрміны перадышкі скарачаюцца і гарызонт пакрыт сінювымі хмарамі вайны, трэба памятаць, што перамога кудца да вайны, у штодзённай упорнай арганізаванай працы, вучобе і трэніроўцы.

«Трэба ўсямерна ўмацаваць і ўмацаваць нашу Чырвоную армію, Чырвоны флот, Чырвоную авіяцыю, Асавіяхім. Трэба увесь наш народ трымаць у стане мабілізацыйнай гатоўнасці перад тварам небяспечнай ваеннага нападу, каб ніякая «выпадковасць» і ніякі фокусы нашых знешніх ворагаў не маглі заслігнуць нас знянацку...»

Гэта сталінскае ўказанне павінна праводзіцца ў жыцці ўсёй масай рабочага і начальніцкага састава РСЧА. Мы, армія соцыялізма, заўсёды павінны памятаць сваю гістарычную місію — ахраніць, адстаяць ад усіх і ўспяльных ворагаў нашу радзіму, фарпост новага чалавечтва.

Чырвоная Армія да гэтага заўсёды гатова. Яна сваю гатоўнасць будзе павышаць, удасканаліць, шпифаваць. Няхай жыве наша слаўная, магутная соцыялістычная радзіма!

Няхай жыве неперажанная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія! Няхай жыве Усеагульная партыя большэвікоў, арганізатар соцыялістычнай рэвалюцыі, партыя, якая вядзе нашу краіну па шляху перамогі! Няхай жыве наш вялікі Сталін!

Народны Камісар Абароны Саюза ССР
Маршал Советкага Саюза К. ВАРШЫЛАЎ.

Сёння народы неажыжна Советкага Саюза святкуюць ХХІ гадавіну Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі. Разам з ім гадавіну Вялікага Кастрычніцкага святкуюць працоўны ўсёго свету, усё перадавое і прагрэсіўнае чалавечтва. У гэты найвялікшы дзень узроўні экспанату-емых звароты да СССР — бацькаў-шчыны сусветнага пролетарыята. Магутны маяк соцыялізма паказвае ўсім прыгнечаным шлях да вызвалення ад гнёту капітала.

Вялікая Кастрычніцкая соцыялістычная рэвалюцыя адкрыла новую эпоху сусветнай гісторыі (Ленін), эпоху пролетарскіх рэвалюцый. Яна карэнным чынам павярнула гісторыю чалавечтва ад стараго, капіталістычнага, ча новага, соцыялістычнага свету. Яна раскалала свет на дзве супрацьлеглыя сістэмы: сістэму гнінучага, загниваючага капіталізма і сістэму пераможнага соцыялізма.

Вялікая Кастрычніцкая соцыялістычная рэвалюцыя ўпершыню ў гісторыю чалавечтва зруйнавала дзяржаўны апарат эксплуатацыйных класаў і стварыла дзяржаву новага тыпу — советы, органы дыктатуры пролетарыята. На змену буржуазнай парламенцкай дэмакратыі прыйшла соцыялістычная ўлада советаў — пролетарская дэмакратыя.

21 год таму назад большэвіцкая партыя, кіруючая гегемія чалавечтва Леніным і Сталіным, упэўнена павяла масы на пераможны штурм капіталізма. Большэвіцкая партыя падняла мільёны людзей на барышчы за соцыялізм, яна правяла народныя масы дераз гарніла грамадзянскай вайны, дераз незабываных годў двух сталінскіх пяцігодкаў: у бяглітаснай барацьбе з ворагамі народа заваявала гістарычны перамогі соцыялізма на адной шостай частцы зямнога шара.

З найвялікшай годнасцю аглядаючы народы Советкага Саюза на пройздены шлях, Гіганцкай перамогі, дасягнуўшы пад сцягам партыі Леніна—Сталіна, пад'яўляючы радзіму сэрцы советкіх людзей, Соцыялізм увайшоў у штодзённы быт народа, ператварыўся з векавечнай мары ў цудоўную сапраўднасць.

Кожны советкі чалавек нязмерна шчасліў тым, што ён жыве ў вялікую сталінскую эпоху — эпоху цудоўных, нябачаных спраў. Як магутны, неса-крушальны граніты ўдэ, узвышаюцца Советкі Саюз над бумуючым змрочным морам крыві і слёз, якімі залілі капіталістычны свет. Сусветна-гіста-рычная перамога соцыялізма ў СССР забяспечыла росквіт соцыялістычнай прамысловасці і сельскай гаспадаркі, ражкі ўздым дабрабыту працоўных, гіганцкі рост навуцы і культуры.

21-й год Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі прынёс з сабой новыя перамогі соцыялізма. Гэта быў год новай паласы развіцця нашай краіны, паласы «завяршэння будаўніцтва соцыялістычнага грамадства і паступовага пераходу да комуністычнага грамадства» (3 гісторыі ВКП(б)).

Гэтыя выбары бліскача прадеман-ствалі маральна-палітычнае адзінства советкага народа, вялікую дружбу народаў СССР, паказалі ўсяму свету, што советкі народ песна згурта-ваў вакол комуністычнай партыі і вя-лікага правядыра таварыша Сталіна.

Поўная перамога сталінскага блока комуністаў і беспартыйных на выбарах у Вярхоўныя Саветы з'явілася новым трыумфам партыі большэвікоў, пад слаўным сцягам якой заваяваны гі-ганцкі перамогі соцыялізма.

У гэтым годзе советкі народ з поспехам выкарчоваў ворагаў народа, ачышчаў краіну ад шпіёнаў, дыверсантаў, адраліцкай радзімы. Працое права-трапціскага блока ўскрыў перад усім светам страшэнны звырыны, гнусны твар трапцістаў, бухарынцаў, буржуазных напьяналістаў — злейшых ворагаў народа, полных агентаў крывавага фашызма. Працоўныя нашай краіны ўсямерна лапамагалі советкай разведцы, кіруюмай сталінскім наркомам таварышам Ежовым, знішчаць асіныя гнёды трапціска-бухарынскіх шпіёнаў, выкурвалі іх з усіх штыляў, як шалёных пазукоў. Советкі народ і надалей будзе бяглітасна знішчаць ворага, які-бы маскай ён ні прыкры-ваўся, якую-б лічыў ён ні апарану.

Фашызмізм агентам не жыць на советкіх зямлі! Не аслабіць ім, не падарваць нашай магутнасці і сілы! Японская ваеншчына хапела пращучы пашчым сілу нашай доблеснай Чырвонай Арміі. У раёне возера Хасан чырвоныя байцы паказалі японскім самураям усю магутнасць советкай зброі. З імем Сталіна на вузлах ішлі героі Хасана ў атаку на японскіх захватчыкаў, грымлілі ворага, ачышчалі сваячужную советку зямлю ад фашызмічных войск. Героізм далаўсходні-каў, іх мужнасць і бязстрашнасць, праяўленыя ў баях ля Хасана, будучь вечна служыць узорам советкага патрыятызма, бязмежнай любілі да радзімы. Няхай ведаюць ворагі, што кожнага з іх чакае лёс японскіх самураяў, калі яны толькі прабаваюць перайсці сваячужныя советкія ружыжы.

Советкай краіна — сапраўдная радзіма герояў. Слаўныя сыны і дачкі радзімы штодзень паказваюць узоры мужнасці, бязстрашнасці, настойлівасці ў дасягненні сваёй мэты. Няма такіх перамог, якія маглі-б спыніць большэвікоў! Увесь свет быў у захваленні ад бязпрыклюдных перадаў сталінскага сокала Владзіміра Кокіна-кі, горачных советкіх жанчын Валенціны Грызладубавай, Паліны Осіпенка і Марыны Расковай, зрабіўшых на працягу сутак гіганцкі скачок Масква—Далёкі Усход, у імя любілі да радзімы ажыццявіўшых цудоўныя спра-вы. Іх адвага, бязстрашнасць і высокае майстэрства вылікаюць у кожнага з нас пацупіць гоюру за сваю радзіму, за яе выдатных сыноў і дачок.

Уз'яўлены ў сваіх сілах, поўны годнасці за сваю магутную квінцую радзіму, песна згуртаваны вакол свай партыі і яе вялікага правядыра таварыша Сталіна сусстракае 170-мілья-ны советкі народ ХХІ гадавіну Кастрычніцка. Маючы такую партыю, такую правядыра, советкі народ неперажан!

7 лістапада 1938 г.

№ 220

г. Масква

Таварышы чырвонафлотцы, чырвона-армейцы, камандзіры і палітработнікі!

Сёння советкі народ урачыста святкуе ХХІ гадавіну Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі ў СССР. Сёння ў гарадах і сёлах нашай неаб'яднанай краіны народы Советкага Саюза свабодна і радасна дэманструюць перал усім светам сваю любілі і адданасць соцыялізму, радзіме, вялікай партыі Леніна—Сталіна, правядыру і другу таварышу Сталіну.

Праішоўшы год для нашай краіны быў, як і мінулыя годы, годам гераічнай барацьбы і новых перамог. Гэты год адзначан росквітам соцыялістычнага дэмакратызма, бурным уздымам народнай гаспадаркі і культуры, азна-менаван новымі подвігамі і масавым гераізмам.

У радаснай і творчай працы, у жорсткіх схватках з ворагамі партыі і народа Советкі Саюз дасягнуў яркага росквіту і магутнасці.

Наша краіна ўлада магутнай індустрыяй, буйнейшым у свеце соцыялі-стычным земляробствам.

Расквітнела культура народаў Советкага Саюза, дасягнуты велізарныя поспехі ў навуцы, тэхніцы і мастацтве. Вялікая Кастрычніцкая соцыялістычная рэвалюцыя, адкрыўшая новую эру ў развіцці чалавечтва, раскрыла невычарпальную крыніцу народных талантаў на ўсіх галінах вытворчасці і куль-туры.

Советкай ўлада стварыла і вывадала сваю народную інтэлігенцыю — частку вялікага советкага народа, соль советкіх зямлі.

Гераічны подвиг і мужнасць слаўных дачок советкага народа Героюў Советкага Саюза тт. Грызладубавай, Осіпенка і Расковай — яркае пацвярджэнне палі-тычнага і культурнага росту свабод-най советкай жанчыны.

На аснове ленінска-сталінскай напья-най магутнасці ад пасагнаў усякіх ворагаў і культурнага росту свабод-най советкай жанчыны.

Незыблела маральна-палітычнае адзін-ства советкага народа.

ЗАГАД

Народнага Камісара Ваенна-Марскога Флота Саюза ССР

7 лістапада 1938 г.

№ 220

г. Масква

Таварышы чырвонафлотцы, чырвона-армейцы, камандзіры і палітработнікі!

Сёння советкі народ урачыста святкуе ХХІ гадавіну Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі ў СССР. Сёння ў гарадах і сёлах нашай неаб'яднанай краіны народы Советкага Саюза свабодна і радасна дэманструюць перал усім светам сваю любілі і адданасць соцыялізму, радзіме, вялікай партыі Леніна—Сталіна, правядыру і другу таварышу Сталіну.

Праішоўшы год для нашай краіны быў, як і мінулыя годы, годам гераічнай барацьбы і новых перамог. Гэты год адзначан росквітам соцыялістычнага дэмакратызма, бурным уздымам народнай гаспадаркі і культуры, азна-менаван новымі подвігамі і масавым гераізмам.

У радаснай і творчай працы, у жорсткіх схватках з ворагамі партыі і народа Советкі Саюз дасягнуў яркага росквіту і магутнасці.

Наша краіна ўлада магутнай індустрыяй, буйнейшым у свеце соцыялі-стычным земляробствам.

Расквітнела культура народаў Советкага Саюза, дасягнуты велізарныя поспехі ў навуцы, тэхніцы і мастацтве. Вялікая Кастрычніцкая соцыялістычная рэвалюцыя, адкрыўшая новую эру ў развіцці чалавечтва, раскрыла невычарпальную крыніцу народных талантаў на ўсіх галінах вытворчасці і куль-туры.

Советкай ўлада стварыла і вывадала сваю народную інтэлігенцыю — частку вялікага советкага народа, соль советкіх зямлі.

Гэтыя грандыёзныя перамогі атры-маны працоўнымі нашай радзімы пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна ў бяглітаснай барацьбе з усімі ворагамі народа — наймігамі фашызма, прабаваў-шымі прадаць нашу радзіму, расцялі-ліць Советкі Саюз, аднавіць у нашай краіне капіталістычнае рабства. Але гэтаму не быць. Слаўная советкай разведка выкрыва фашызміцкую банду шпіёнаў і забойцаў.

Гэта сталінскае ўказанне павінна праводзіцца ў жыцці ўсёй масай рабочага і начальніцкага састава РСЧА. Мы, армія соцыялізма, заўсёды павінны памятаць сваю гістарычную місію — ахраніць, адстаяць ад усіх і ўспяльных ворагаў нашу радзіму, фарпост новага чалавечтва.

Чырвоная Армія да гэтага заўсёды гатова. Яна сваю гатоўнасць будзе павышаць, удасканаліць, шпифаваць. Няхай жыве наша слаўная, магутная соцыялістычная радзіма!

ХРОНІКА

Прэзідыум Вярхоўнага Савета Саюза ССР назначыў т. Фрыноўскага М. П. Народным Камісарам Ваенна-Марскога Флота. (БЕЛТА).

Працяг на 2 стар.

ЗАГАД Народнага Камісара Ваенна-Марскога Флота Саюза ССР

7 листопада 1938 г. № 220 г. Масква (П Р А Ц Я Г)

Будзем пастаянна памятаць аб тым, што капіталістычнае акружэнне, скажуць яно існуе, будзе пастаянна імкнута асылаць у нашы тылы сваю агентуру. Умаўнім большавіцкую пільнасць і далей будзем бялітасна выкарняць ворагаў народа, траціцка бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных шпіёнаў і шкіднікаў, гэтых падлых наймітаў замежных разведкаў.

У той час, калі народы Савецкага Саюза пад кіраўніцтвам партыі Леніна-Сталіна творыць новую гісторыю чалавечкага грамадства, вызаленага ад капіталістычнага рабства, капіталістычны свет, забываючыся на ўласных невырашальных супярэчнасцях, ліквідуючы рэшткі буржуазнай дэмакратыі, шукае выхад з тупіка ў фашызме.

Фашызм, гэты злейшы вораг свабоды і незалежнасці народаў свету, штурхнуў чалавечтва ў другую імперыялістычную вайну, у вайну за новы перадзел свету.

Троці год геранічкі іспанскі народ выдзе барацьбу супроць унутранага і замежнага фашызма. Вялікі кітайскі народ выдзе жорсткую барацьбу за сваю незалежнасць супроць японскіх захватчыкаў. Чырвоныя ваенныя маркі разам з усімі савецкімі народамі шлюць бяжое прытаніне іспанскаму і кітайскаму народам, якія змагаюцца за сваю незалежнасць.

Наша краіна святкуе XXI гадавіну свайго існавання ў абстаноўцы ўзроўнай ваеннай небяспекі.

Фашызм рыхтуе крывавае паход супроць нашай сацыялістычнай радзімы Японскія самураі паспрабавалі было правесці бяжую магутнасць Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Сакрушальны ўдар, атрыманы ім у адпорных баях у раёне возера Хасан, паслужыў добрым урокам усім міжнароднаму фашызму і іх прыяцелям.

Гэты ўрок — грознае папярэджанне ўсім, хто марыць пасягнуць на свяцінную зямлю нашай сацыялістычнай радзімы, у барацьбе за якую праціта багарадная кроў сямі савецкага народа.

Гэты ўрок — грознае папярэджанне ўсім, хто паспрабуе парушыць свяціненныя граніцы сацыялістычнай радзімы.

У баях з японскімі самураімі знайшло свай найярчэйшае выражэнне маральна-палітычнае адзінства савецкага народа, народа, які змагаецца за мір і адотаймае справу міру, але не баіцца пагроз і гатуў ударам адказаць на ўдар палпалычыкаў вайны.

рэсам, дастойны нашай вялікай справы, маркі і акіненскі флот.

Задача пастаўлена партыяй і ўрадам, даспахова праводзіцца ў жыццё.

Калі вораг адважыцца напасці на нашу краіну, то Флот, дастойны свайго вялікага народа, бязмежна аддады сваёй радзіме, большавіцкай партыі, правядуры і другу таварышу Сталіну, выканае свой свяцінены абавязак, і вораг будзе патоплен у яго ўласных водах.

Таварышы чырвонафлотны, чырвонаармейцы, камандзіры і палітработнікі!

Модна будзем памятаць папярэджанне нашага правадыра таварыша Сталіна аб тым, што «траба ўвесць наш народ трымаць у стане мабілізацыйнай гатуўнасці перад тварам небяспекі ваеннага нападу, каб ніяка «выпадковасць» і ніякія факцыі нашых знешніх ворагаў не маглі засцігнуць нас зняпачку...»

Гэта папярэджанне таварыша Сталіна патрабуе ад Ваенна-Марскога Флота пастаянна і поўнай баявой гатуўнасці, далейшага безупынанага ўмацавання і ўдасканалвання баявой магутнасці Ваенна-Марскога Флота, авалодвання ў дасканаласці зброяй і механізмамі, умацавання жалезнай вайскай дысцыпліны, барацьбы за большавіцкую арганізаванасць і чоткасць.

Новым творчым уздымам паможым рады выдатнікаў баявой і палітычнай падрыхтоўкі.

Цэнтральны Камітэт ВКП(б) і асабіста таварыш Сталін далі новую магутную ідэйную зброю большавізма «Короткі курс гісторыі Усеазаўнай Комуністычнай Партыі (большавікоў)».

Таварышы камандзіры і палітработнікі, авалодвайце самі ў абароніцка чырвонафлотнаў марксіска-ленінскай тэорыі, узбройвайцеся большавізмам.

Таварышы чырвонафлотны, чырвонаармейцы, камандзіры і палітработнікі, будзьце пільнымі, бялітасна выкарняйце ворагаў народа. Храпіце ваенную талпу.

Пільней сцеражыце марскія рубяжы нашай вялікай радзімы.

У дзень XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі вішную чырвонафлотнаў, камандзіраў і палітработнікаў Ваенна-Марскога Флота СССР з урачыстым святкам нарадаў Савецкага Саюза.

Згуртаваны вакол роднай большавіцкай партыі і вялікага Сталіна — уперал да новых і новых перамог!

Нахай жыве XXI гадавіна Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ў СССР!

Нахай жыве наша родная, непераможная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія!

Нахай жыве Рабоча-Сялянскі Чырвоны Флот — надзейная ахова марскіх граніц нашай радзімы!

Нахай жыве Усеазаўная Комуністычная партыя большавікоў — перадавы атрад працоўных СССР!

Нахай жыве правадыр і друг савецкага народа і працоўных усяго свету — вялікі Сталін!

СЯМ'Я

Павел Іванавіч Кірыенка вельмі часта любіць праглядзець альбом, які заўсёды ляжыць у яго на стала ў ім — фотакарткі ўсёй яго сям'і. Навокаваўшыся кожнай пасобку ён, з нейкай «своасобівай» радасцю і задалованнем, голаса вымаўляе пра сябе: «Эх, сокала, мае смелыя, колькі радасці бацьку за вас, за жыццё ваша-сокала...»

Пры гэтых словах на яго маршчыністым твары з'яўляецца ўсмешка, ярчэй азраюцца вочы агнём жыццёвай энергіі.

Ужо 48 год як Павел Іванавіч працуе на гужавым транспарце пры станцыі Вільчыцы. Магілёўскага раёна. Прышоў ён сюды 23-гадовым юнаком ліста ў 1891 годзе.

— Аж да семнаціхата года, гэта значыць да Кастрычніцкай рэвалюцыі, — расказвае гэты стары кадравы работнік, — адзіным імём багачам былі: кірка, мята, лапата Такі-ж дзе быў наогул усёй нашай сям'і Ніхто з васьмі маіх братоў і сяброў, як кажуць, не вышаў у людзі Вялікае і галечка без пары загналі іх у мяліну.

У халодныя зімовыя дні, калі заўважэ дэтка завярнуха і ў летнюю спеку за восем дзесяткі рублёў у месца стану Павел Іванавіч на сваім «службовым пасту» і на гэтым заробтку трэба было жыць самому, карміць дзяцей.

— Былі часы, — гаворыць ён, — калі я быў дзень еўшы, а дзень галодны.

Прайшлі годы. Жыццё стала як песня, як дзіўная казка Сталінскае сонца сваім ласкавым праменямі саржала багатырскія грудзі краўці — зямлі савецкай На ёй майём салом расквітнела, закаласілася шчасце і радасць народная Абласцянскі гэтамі залатымі праменямі жыць, творыць, лю-

біць сваю сацыялістычную радзіму і рэвалюцыю ворагаў магутны патрыёт — народ савецкі... Павел Іванавіч, трымаючы ў руках фотакарткі, з гонарам расказвае: — Вось гэта мой сын Сямён Камандзірам кавалерыйскай дывізіі працуе. Сын Кірыенкі, былога абяздоленага і гаротнага работца, а як ралей называлі — «шасейнага памятайла» — камандзір дывізіі! Акадэмію ваенную кончыў.

— А гэта — сын Еўгеній — начальнік НКВД Краіне дамагае, каб кутчэй знішчыць бандытаў усіх, што сунуць свае крывавыя кіпцюры на шчасце наша. — Вось дачка Успіна — выкладчыца сярэдняй школы імя Кагановіча, што ў Маскве А гэтыя дзве дачкі дарожнымі тэхнікам працуюць, чварцятра дачка — Ксенія — фельдчар Вось яшчэ тры сыны: Васіль і Фама працуюць старшымі бухгалтэрамі на буйных прадпрыемствах, а гэты самы малалы — Аляксандр — у Пелагагічным інстытуце вучыцца Аліза ўвук мой рэжысёр працуе, а ўнучка таксама ў інстытуце займаецца.

Павел Іванавіч прадаўжаў далей: — Што мае такія дзеці, — не я вінават у гэтым Сталін вялікі і комуністычная партыя стаяць за гэта, мільёнам людзей такое шчасце далі вывелі іх на шлях-дарогу волявую, шырокую А раз так, значыць трэба на сваю радзіму працаваць не шкадуючы ні сіл, ні здар'я, любіць яе, як маці ласкава, родную.

Сям'я Паўла Іванавіча — гэта сям'я савецкіх патрыотаў, гэта адна з дзесяткаў тысяч тых сям'яў, якіх выхавала савецкая улада, адчыніла ім дзверы ў шырокія прасторы жыцця і шчасця.

Аляксей САЛАУЕУ, Магілёўскі раён, Грэбнёўскі с/с.

В. І. Ленін выступае ў Петраградзе на бра-панку перад работнімі і саадамі ў красавіку 1917 г. З кнігі «Жыццё Леніна». Гравюра на дрэве П. Отарасюка.

Шчасце нам дала большавіцкая партыя

Жорстка доля рускай жанчыны ў праляцым мінулым ва ўсёй свай суровай аголенасці праўдзіва запечатлена ў творах мастакоў слова і кісіі. Пясняр народнай долі — вялікі рускі паэт Некрасаў пісаў:

«Тры тэжыне доли имела судьба,
И первая доля с рабом повенчалась
Вторая — быть матерью сына раба,
А третья — до гроба рабу покоряться.

И все эти грозные доли легли
На женщину русской земли».

Поўнае беспраўе, жорстка галечка давілі на рускую жанчыну, прыгбалі яе да зямлі, душылі ў ёй таленты і здольнасці, асуджалі на марнае існаванне У смеялым жыцці жанчына палкам залезала ад мужа, вела на сваіх плячах кабалу кухні, плянкі і мужнага свавольства Яшчэ горш, яшчэ суровай была доля жанчыны з прыгнечаных ускарів царскай Расіі.

Аляксей Максімавіч Горкі ў адным з сваіх апавяданняў нарысаваў жудасную карціну з праляцкага мінулага. «Да пераку далагі прыкручана вярхоўкай за рукі маленёкая зусім аголеная жанчына, амаль дзвухчынка. Усё цела яе ў сініх і багровых плямах, круглых і прадаўгаватых левая, упружана дзвюхач грудзі расцэчана і з не сочыцца кроў. вапэўна па жыццую жанчыны доўга білі паленам — ён жудасна ўспух і ўвесё сіні».

«На вазу стаяць высокі мужык... у адной руцэ ён трымае лейку, у другой — бізун і металычна хлещка ім раз па спіне каля і раз па целу маленёкай жанчыны. Бізун, тонкі і доўгі, абвіваецца вакол пляча і вась ён залісціўся пад мышкай. Талы мужык, які ёсць, моцна дэргае бізун па сабе, жанчына віскіла ўскрыжэе і, абрадаквачыцца назад, падае ў пылі сніной...»

Так муж караў жонку Гэта не выдумка. Усё спаватку да канца праўда, ад якоў кроў станае ў крывах Бялы гэта ў вёсцы Кандыбаўцы, Херсонскай губерні, 15 ліпеня 1891 года. А кельмі такіх «Кандыбаваў» было ў царскай імперыі, колькі такіх душарадзіраючых сцен адбывалася ў дні ралучак іх дзвядзёр казённых крам, на ваводзкіх ускарівнах

Колькі пакут і гора дае кожны дзень існавання вярной жалкага празбаванна нашым сёстрам па класу, жанчынам краіны фашызма.

Вялікая Кастрычніцкая рэвалюцыя, большавіцкая партыя, кіруемая Леніным і Сталіным, назаўсёды разбілі аковы вёскай вярхоўнасці. Савецкая жанчына, як роўная сярод роўных, у вагу з мужамі, бацькамі і братамі кладзе цапгны ў спены пулоўнага будынка, імянуемага коммунизм. Савецкая жанчына — роўнапраўны член брацкай сям'і свабодных і шчаслівых народаў, аб'яднаных у непарушае цэлае бясомаротным іліямі Маркса-Энгельса-Леніна-Сталіна Савецкая жанчына шчаслівая маці шчаслівага сына і дачок. Ёй — савецкай жанчыне як і ўсім чэсным савецкім грамадзянкам, яра свеціць намернікае сонца Сталінскай Канстытуцыі Вось дзе жыва-творча крыніца сілы, мужнасці і геранізма савецкіх жанчын

Няма меры любві і ўдзячнасці савецкіх жанчын да большавіцкай партыі, яе вялікіх правадыроў — Леніна і Сталіна.

У імя гэтай любві, у імя свецічнай яванасці да праляцкага мінулага савецкія жанчыны творыць нябачаныя дагэтуль справы, узнікаюць на незацігальную вышыню славу свайго гораца

любімай радзімы. Палёт лётчыц-гераній Грызалубавай, Осеіпка, Раскавай — яркі доказ таго, на што зольныя жанчыны савецкай зямлі, акрыленыя любаю да радзімы. Дзе ў свеце, апрача нашай краіны, могуць быць такія подвігі жанчыны? Якія жанчыны, апрача савецкіх, валодаюць такой іспалінаскай сілай духу, такой мужнасцю і адвагай!

Савецкія жанчыны творыць подвігі таму, што ім забяспечана магутная, усенародная падтрымка, таму, што савецкі чалавек нідзе не адзінока, нідзе не прападае, будзь гэта Паўночны полюс ці блазновыя тайга. Сталін не пакінае чалавеча без дапамогі, без падтрыманья.

Кастрычнік назаўсёды зазрасліў прадыктаваны рабскай сапраўднасцю царскай Расіі прыказкі: «Баба ларга ад петы да пароза», «Курцыя не отшукка, баба не чалавек». Шляхі савецкіх жанчын прасціраюцца ад сэрца сацыялістычнай бацькаўшчыны працоўных усяго свету — Масквы да берагоў Ціхага акіяна, ад сярэдняй паласы даяркі да кіраўніцтва краінай на пасту дэпутата вышэйшага органа ўлады.

На адной толькі нашай фабрыцы вырастлі выдатнымі арганізатарамі, камандзірамі вытворчасці дзесяткі і сотні жанчын. Тав Апарыза Р. М. — ралавая прадзільшчыца, спончалка інстытуту, вараз — начальнік буйнейшага цэха фабрыкі Тав Чаркасава Н. Г. прышла на фабрыку з вёскі, а зараз яна — адна з лепшых стыханавак фабрыкі, працуе начальнікам змены швейна-вельнавага цэха. Хлывцова А. Ф. — выхаванка дзіцячага дома, кіруе агульнафабрычнай лабараторыяй. Савецкая ўлада дала ёй дыплом інжынера-тэхнолага Тітава В. А. — інжынер-хімік, Савецкая М. М. — начальнік змены, Багачова А. А. — старшыня фабкома. Звыш 80 жанчын — работніцы фабрыкі толькі ў гэтым годзе вылучаны на камандныя пасады.

Ініцыятар стыханаўскага руху на фабрыцы Валентіна Валенковіч пахалала вучыцца ў промаквалітэ. Фабрыка мае сотні сціганаў стыханаўскага руху, сярод іх тт. Бераспёв Е. Л., Антанавіч К. Д., Мельнікава П. К., Шабанова М. К., Палапаева А. Ф., Туркоўская А. А., Машканова О. Д., Кармароўская Н. М. і т. д.

Бязмежны клопаты партыі і ўлада аб маперах і дзехах У нас на фабрыцы з 13 пільных салы, двое яслаў, ваенны прафілакторый, поліклініка, кансультацыя для пільных жанчын; толькі ў гэтым годзе пабывала на курортах і ў дамах адпачынку 294 работніцы

Вязьмерна многа дала нам савецкім жанчым большавіцкая партыя, Ленін і Сталін. Яны ўзялі нас да савецкіх вяршынь чалавечка шчасця. Яны далі нам новае, пулоўнае жыццё. Гэта жыццё мы ніколі і нікому не аддалым. Мы будзем баіцца нас да ўсіх тых, хто ў жалкім аслепленні ўздумае пасягнуць на нашы правы, на наша жыццё на нашу будучыню

І калі, забывшы ўрокі мінулага, палслоднікі псеўдыпараў і самураў, уздумваюць перамагчы нашы рубяжы — гэта будзе іх апошнім свядомым рухам на зямлі, апошнім глатком паветра Мы, савецкія жанчыны, разам з мужамі і братамі несакрушальнай адной стайм на вярце свайго трывала, навекі заваяванага шчасця

Е. С. ХАНІНА, дырэктар вёскай панчошна-трыкатнай фабрыкі «НІМ», дэпутат Вярхоўнага Савета БССР.

XXI ГАДАВІНА ВЯЛІКАЙ ПРОЛЕТАРСКАЙ РЭВОЛЮЦЫІ У СССР

21 год, як непрыступны ўдэ, узвасцеша наша вялікая сацыялістычная краіна.

Вялікі шлях, пройдзены краінай з Кастрычніка 1917 года. Падвоячаны вынікі гэтага шляху, наш народ заўсёды ў думках звярочваецца да памятных кастрычніцкіх дзён, калі рабочы клас нашай краіны ў саюзе з сялянскай беднай пры падтрыманні салдат і матросаў стварыў сацыялістычную савецкую дзяржаву і пачаў будаваць новае грамадства.

На чале сацыялістычнай рэвалюцыі стаяў гераніч работы клас Расіі, загартаваны ў класавых бітвах двух папярэдніх рэвалюцыі, клас, у якім увесё народ бачыў свайго выпрабаванага правадыра ў барацьбе за мір, за зямлю, за свабоду, за сацыялізм.

Работы клас рыхтавала і вяла на штурм капіталізма сталыяна большавіцкая партыя, выкаваная Леніным і Сталіным, партыя, якая не ведае страху ў барацьбе, выпрабаваная ў баях за справу работцага класа, партыя, перазрыўнымі ўзмі звязаная з працоўнымі «...Толькі такая партыя магла так умела алуцьчы у адзіна агульны рэвалюцыяны патак такіх розных рэвалюцыяны рухі, які агульнадэмакратычны рух за захват памешчыцкіх зямель, нацыянальна-вызваленчы рух прыгнечаных народаў за нацыянальнае роўнапраўе і сацыялістычны рух пралетарыята за звяржэнне буржуазіі, за ўстаўнаўленне дыктатуры пралетарыята» («Гісторыя Усеазаўнай Комуністычнай Партыі (большавікоў)», стар. 204).

Вадзіцельствуемая сваімі вялікімі правадырамі і настаўнікамі, геніяльнымі стратэгамі і палкавошамі пралетарскай рэвалюцыі — Леніным і Сталіным, — партыя павяла работчы клас на рашучы бой супроць паніскага панавання капіталізму і памешчыкаў

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя разбіла капіталізм у

нашай краіне, ператварыла сродкі вытворчасці ў здабатак народа, устаўнаўля дыктатуру пралетарыята і тым самым адкрыла новую эру ў гісторыі чалавечтва.

Сусветнае значэнне Кастрычніцкай рэвалюцыі заключаецца ў тым, што яна, будучы першым ачагом сацыялізма, з'яўляецца ў той-жа час першым этапам сусветнай рэвалюцыі, магутнай базай яе далейшага разгортвання. Кастрычніцкая рэвалюцыя адкрыла новую эру ў гісторыі чалавечтва — эру пралетарскай рэвалюцыі.

Вялікая сацыялістычная рэвалюцыя ў СССР раскавала свет на два прама процілеглыя адлі аднаму лагера. Капіталістычнае акружэнне з першага-ж дня пралетарскай рэвалюцыі ў нашай краіне ўсімі сродкамі выдзе супроць нашай радзімы жорсткую барацьбу.

У барацьбе супроць сацыялістычнай дзяржавы імперыялісты арганізавалі ваенную інтэрвенцыю — паход 14 дзяржаў. Імперыялісты аказвалі актыўнае падтрыманне — зброяй і грашыма — белагвардзейскай контррэвалюцыі, арганізавалі праз сваіх агентаў кулацкія мішэжы і контррэвалюцыяныя змовы супроць савецкай улады. Раслаў-сважралі паглы ахтысавенцы падліт у буржуазным друку, арганізавалі прававаканыя палёты на савецкіх прадстаўніцтвах і ўстановах за граніцай, тэрарыстычныя акты супроць прадстаўнікоў СССР імперыялісты асылалі і заслаюць у СССР шпіёнаў, шкіднікаў, тэрарыстаў, вярбуючы сабе на службу трацістаў, бухарынцаў, буржуазных нацыяналістаў і іншых зраднікаў і прадажнікаў Нема такіх сродкаў, якіх-б не ўжывала ў сваёй барацьбе супроць вялікай краіны Савецкай сацыялістычнае акружэнне.

Але наша краіна названна сакрушана ўсе спробы ворагаў прычыніць пераможны рух сацыялізма, спробы аднавіць у нас капіталістычны лад. На-

ша краіна разграміла змяніны гнёды агентаў капіталістычнага акружэння — траціска-бухарынскіх, буржуазна-нацыяналістычных і ўсіхкіх іншых наймітаў фашызма. Наша краіна мацнее з кожным днём, сі сыная адзіствам свайго народа, акружана любобу і спачуваннем працоўных усяго свету.

21 год ідзе спаборнітва паміж светам сацыялізма і светам капіталізма. Які-ж яго вынікі? Жабрацкая, адсталая Расія, якая залезала ў мінулым ад іншых краін, ператворана за годы савецкай улады кіраўніцтвам партыі Леніна-Сталіна ў магутную і незалежную сацыялістычную дзяржаву.

Наша радзіма стала краінай перадавага земляробства. Наша радзіма стала многанарынальнай сацыялістычнай дзяржавай, усе народы якой аб'яднаны на аснове роўнасці і добравольнасці. У нашай краіне ліквідавана капіталістычная сістэма гаспадаркі, непахісна асновай намага ладу з'яўляецца сацыялістычная ўласнасць на сродкі вытворчасці. У нашай краіне ліквідаваны аспалататарскія класы.

Глыбока змяніліся за годы рэвалюцыі працоўны СССР Работчы клас СССР — гэта зусім новы работчы клас, вызвалены ад эксплуатацыі, які знішчыў капіталістычную сістэму гаспадаркі і ўстаўнаўляў сацыялістычную ўласнасць на сродкі вытворчасці. Соцыяльнае сільнасць — гэта зусім новае сільнасць, вызваленае ад эксплуатацыі, якое баірае сваю гаспадарку ў свай вельнарнай большасці на калектыўнай уласнасці, на калектыўнай працы Савецкая інтэлігенцыя — гэта адна з новай інтэлігенцыі, у большасці свай вышшаўша з работца і сялянскага асяродка, якая служыць сацыялізму, стала сапраўднай салю зямлі савецкай

У нашай краіне пабудавана новае

грамадства, дзе самы гпааровы чалавек — гэта чалавек працы, дзе самым каштоўным і самым рашаючым капіталем з'яўляюцца людзі. Савецкая ўлада, большавіцкая партыя класатліва вырашчваюць людзей. Ярым прыкладам росту нашых кадраў з'яўляецца ўспыхнуўшы ў нетрах народа магутны сацыялістычны рух, рух навагараў, рэвалюцыянеру тэхнікі, барацьбы за сацыялістычную прадукцыянасць працы, рух, які падрыхтоўвае ўмовы для пераходу ад сацыялізма да коммунизма, для знішчэння процілегласці паміж працай разумовай і працай фізічнай. Комунізм стаў зраўналым, бліжнім для савецкага народа. Комунізм і народ у нашай краіне зліліся ў адзіную непераможную сілу.

Усе заваяванні і перамогі сацыялістычнай рэвалюцыі запісаны ў Асноўным Законе сацыялістычнай дзяржавы работчы і сялян — у Сталінскай Канстытуцыі

Такі вялікі шлях, пройдзены нашай краінай за 21 год сацыялістычнай рэвалюцыі На падставе найглыбейшага аналізу эпохі імперыялізма, адкрыцця закона вярхоўнага аспалатвання і палітычнага развіцця капіталізма ў яго імперыялістычнай стадыі Ленін зрабіў вывад аб немагчымасці перамогі сацыялізма адначасова ва ўсіх краінах і аб магчымасці і неабходнасці перамогі сацыялізма ў адной асобна ўзятай капіталістычнай краіне Ленін пісаў «...Непроложны вывад сацыялізм не можа перамагчы адначасова ва ўсіх краінах Ён пераможа першапачаткова ў адной або некалькіх краінах...» (Том XIX, стар. 326) Пралетарыят і працоўныя ўсяго свету базач на прыкладзе СССР як бліскача вытрымала выпрабаванне гісторыі вялікай рэвалюцыянальна-тэорыі Маркса-Энгельса-Леніна-Сталіна, якая з'яўляецца кіраўніцтвам да дзясняна, як пераможна ахціцкую лясца створаная Леніным і Сталіным вялікая тэорыя сацыялістычнай рэвалюцыі, нахціжаныя працоўных усяго свету на рашучы бой супроць капіталізма

Грандыёзнымі пераможнымі вынікамі сустрэнае XXI гадавіну Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі краіны сацыялізма

А які вынікі гэтых гаў год у свеце імпаарачага капіталізма?

Свет капіталізма сапрасаецца ў сацыяльных і палітычных катастрафах На вельнарнай прасторы зямнога шара больш поўмільярда насельніцтва капіталістычных краін перажывае жакі другой імперыялістычнай вайны. Гэта вайна падкралваецца ўсё да новых і новых тэрыторый Фансіскае вараварства, якое звярочнае шляху краіны да жахаў і ліквісці сярэдневекова, новы званічаны крызіс і ўсё павялічваючаеся беспраўе, шалёныя ваенныя узбавенні, што кландуца пільжарам на плячы працоўных, якія б'юцца ў пісках беспраўе, голаду і жаброты — такавы вынікі капіталістычнай сістэмы

На гэтым фоне перамога сацыялізма ў СССР вырастае ў гіганцкую міжнародную сілу, паказваючы працоўным капіталістычных краін шлях да вызвалення ад капіталістычнага рабства, шлях да раласнага і шчаслівага жыцця

Савецкі Саюз з'яўляецца алітам міру ва ўсім свеце. Зараз, калі «другая імперыялістычная вайна, якая як «вепрыкметна» падкралвае да нарадзі і ахапіла больш поўмільярда чалавечтва, пагражае разраціцца ў сусветную крываўную бойню, усё працоўнае чалавечтва вітае рашучую мірную палітыку Савецкага Саюза.

У лі, калі англа-французская рэакцыя зрабіла поладзе зрадліцтва ў адносінах Чэхаславакіі аддаўшы яе на патак і разграбленне гітлераўскай Германіі Савецкі Саюз ва ўвесь год за явіў што ён гэтуль выканань свае міжнародны абавязальствы і аказань дапамогу чэхаславацкаму народу ў яго барацьбе з фашызмам

Міжчароны імперыялізм і ў першую чаргу фансіскае дзяржаў адкрыта рыхтуўчына зрабіць ваенны напад на Савецкі Саюз Яны разлічвалі на кучку сваіх паймітаў унутры нашай краіны, на паліцыйны палокі чалавечкага роду — траціска-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных бандытаў, якія шляхам шпіянажа, шкідніцтва тэрарыстычных актаў імкн

Шчасце жыць у Сталінскую эпоху

ГУТАРКА ПРА ЗАМОЖНАСЦЬ

Кожны раз, калі Егор Міхайлавіч Барыскін — калгасны пажарнік і член сельскага савета — уступае на свой пост, ён уважліва аглядае давераную яму на час дзяжурства праціпажарную маёмасць. Правярніць помпу, загляне ў бочкі, ці напоўнены яны вадой, паглядзіць, у якім становішчы багры, напярэды падрыхтаваную абрую.

Побач з пажарным хлевам — канюшня. Егор Міхайлавіч лічыць сваім абавязкам правярніць і коней, прымацаваных да калгаснай пажарнай дружны. Іх чапбэра. Яны заўсёды стаяць у станках і мерна жуоць авёс ці мурочнае пахучае сена. Але варта толькі трыжонна прагуцаць звону, як коні рвуцца са станкоў і, літаральна, праз цэкалькі мінут імчаць па вёсцы пажарную машыну, бочкі з калгаснымі пажарнікамі да месца здарання.

У канюшні Барыскін заўсёды сустракаецца са старым — і па гадах і па стажу работы — калгасным коняхам Іванам Казіміравічам Шалдэцім.

— Як маеш, Іван Казіміравіч?

— Нічога сабе...

Два сябры коротка абмяняваюцца навінамі. Паведамляюць яны і пра набывты калгаснікаў рэчы да свят, і гавораць аб тым, хто з калгаснікаў за канчае будаваць новыя дамы, перавозныя з хутароў.

— Злашча, дуо гаспадарак дваццаць пераехала, — не то пытае, не то сцвярджае стары конях.

— Якіх там дваццаць? Гэта-ж цэлая новая вуліца вырастае! І ты палудмай, што за народ пайшоў! Бывала, каб пабудавалі якую хатку, цэлыя годы трэба было на грышні грошы сабіць. А зараз праз месяц-два, глядзі — і новы дом вырастае, ды яшчэ з трыснягом! І конны наровіш свой дом як прыгажэй аддзяляе...

— Народ пачаў жыць на шырокую, таму і не жадаюць жыць у кур'яхах якіх-небудзь...

— А паглядзеў-бы ты, Іван Казіміравіч, якую мая вуліца стала! — хваліцца Барыскін. Сваёй вуліцай Егор Барыскін лічыць тую вуліцу, на якой жыць і, як член сельсаведа, адказвае за гэты ўчастак. — Больш двухсот топаляў пасадзіў. Праз два-тры годкі гэта не вуліца будзе, а цэлая асяля.

— Мо' яшчэ скажаш — цэлы бульвар!

— І то праўда... З п'ягам часу і бульварам стане. Заможнасць і культурнасць нашых калгаснікаў павінна быць відна не толькі ў поўным дастатку на стале, ды ў тым, што ў кватэры павінна быць дабротная мэбля, нікеляваны локі і розныя там іншыя рэчы... Гэта ў нас ужо амаль у кожнага ёсць. Трэба зараз, каб дамы нашых калгаснікаў і калгасныя вуліцы былі не горш за гарадскія. Вось я і раблю так, каб кожны, праязджаючы, спыніўся і спытаў: «Што гэта за калгас такі?» А яму адкажыць: «Чырвоны хлебароў»... А хто гэта ў вас паклапаціцца? А калгасную вуліцу ў такі прыемны выгляд прывесці? А яму адкажыць: «А наш член сельскага савета Егор Барыскін...» Вось я яно, разуменьне... Заможнасць, брацец ты мой, рэч вельмі неабдымаа.

Хітра ўсміхаючыся ў парадзеўшы вусы, Егор Міхайлавіч узабрацца па левыя на гонты дах канюшні. Пры гэтым ён некалькі разоў ужо буркае сабе пад нос: «Колькі ні гавару, каб хутэй пажарную вышку пабудавалі, ды ёнкуль не папхадзіла б мель». Дык не-ж... З дня на дзень усё адкладваюць будаўніцтва. А ты тут ліпай вачыма. Хіба можна простым во-

кам такі абшырны ўладанні калгаса абвінуць.

З даху канюшні перад калгасным пажарнікам ва ўсе бакі раскінуліся калгасныя ўладанні — вуліцы, гаспадарчы і культурныя будыні, сярэд якіх асабліва выдзяляюцца клуб, хата-радыня, памяшканні поўнай сярэдняй школы, у якой навучаюцца 700 дзяцей калгаснікаў, будыні сельсавета і праўлення калгаса.

У вельбарнойшым 135-гектарным садзе па-асенію пуста і ціха. Вільготны вецер зрывае апошняе лісце са строміх топаляў і высокіх размаштых ліп, якія мялікамі кружацца ў паветры. У далечы за садом бялююць горы калусты. Адтуль даносіцца сардэчная дзявочая несія. Мінагучы прыёмны голас стыхануў гароннай брыгады Марфы Бажковай асабліва выдзяляецца з дзявочага хору і звінніць над ваколліцамі калгаса.

У калгасе даўно скончылася гарачая пара. Калгас і калгаснікі даўно разлічыліся з дзяржавам. Зараз заахвочваецца ўборка на гародзе, ад якога атрымана ў гэтым годзе каля 120 тысяч рублёў прыбытка. Больш 90 тысяч рублёў атрымана ад саду, ды 100 з лішнім тысяч рублёў ад МТФ. Влікі прыбыткі калгаса, высокі працадзень калгаснікаў.

Акціўначы гаспадарчым вокам калгасныя ўладанні, Егор Міхайлавіч ніяк не можа ўвабці, што толькі дваццаць адзін год таму назад усё гэтае багацце належала памешчыкам Натонаву і Красінаму. Колькі адзежаў і уніжына нацярпелася беднага, прапучае за грашы на паю. Якім далейшым злашча той час, калі ў вёсцы, апрача цэрквы, манастыра, невялікай адкалгаснай школы, нічога не было. Памешчыка, папа, урадніка — васьм каго ведаў сельянін. Гэта ім ён кланяўся ў ногі, палаву іх паскудныя рукі і потым атрымліваў ад іх аплывухі.

На былых панскіх землях квітнеюць калгаснае жыццё. Шчырыя словы падзякі і любові да камуністычнай партыі і праваліра народаў — вялікага Сталіна гучаць у несіях калгаснікаў.

Са школы, якая знаходзіцца ў былым панскім доме, вясёлій гурбой выбягаюць дзеці. Сярэд іх Егор Барыскін пазнае і сваіх дзяцей. Голасна смееюцца, дзеці бескалопна рассяваюцца па ліпавых асялях, якія ўсяны аплывухам лісьцем.

— Ты толькі падумай, Іван Казіміравіч, — злазачы з канюшні звартаецца пан нават нагой ступіць-бы не давзволіў, а зараз — усё гэта наша. У стары час у нашай вёсцы працаваў толькі адзін настаўнік, а цяпер працуе 21... — Дадай яшчэ двух аграмоў, фельчара, ахушорку, ветфельчара, — гаворыць Іван Казіміравіч.

— Усяго, глядзі, — добрая поўсотня нааборцаца нашых калгасных інтэлігентаў, а колькі дзяцей нашых калгаснікаў вучыцца яшчэ ў вышэйшых навуковых устаноўках!

Калгасны пажарнік, чыння кроцачы на двару, пілыа ахоўвае ад агню калгасную маёмасць. Ён поўны радасці і гонару за сваю шчаслівую сацыялістычную ралізу, за сваю камуністычную партыю, за свайго любімага праваліра народаў вялікага Сталіна, які вывёў сільнасць на шырокую дарогу поўнакроўнага жыцця.

Н. ВІШНЕУСКІ.

Калгас «Чырвоны хлебароб», Гомельскі раён.

Група стыханак-дзярак калгаса імя Кузьміна, Габруйскага раёна. Злева направа: Т. А. Печынь, С. Т. Нары, М. Ф. Сяміава і Е. Т. Чарніца. Фото Д. Масяева (СФ).

НА БАЯВЫ ПОСТ БРАТА

Выконваючы адказнае ўрадавае заданне, загінуў смерцю храбрых мой сын, ордананосец, камандзір танка Пётр Корсунаў. Паведамленне аб яго смерці глыбока закрунула нас, яго бацьку і маму. Мне і жонцы на пасці дзевяціга год Пётр быў старэйшым з сыноў, уважлівы да нас, старыкоў.

Сілу перанесці горчы яго страты мужна, як падабае грамадзянам нашай краіны, нам дала ўсёвладленне таго, што Пётр загінуў, бесстрашна выконваючы заданне рабоча-сялянскага ўрада. Пётр да канца дзён сваіх осята памятаў словы клятвы працоўнаму народу «За справу сацыялізма і брацтва народаў не шкадаваць ні сваіх сіл, ні самога жыцця». За ралізу, за шчасце осяцкага народа аддаў ён жыццё. Шго можа быць больш благародным такой смерці. Уся наша сям'я ганарыцца Пятром, верным сынам народа.

Майму малодшаму сыну Цімафею было семнаццаць год. Аднак ён, параўнаўшыся са мной, з мапероў, з усёй сям'ёй, пярэда рашыў заняць месца загінуўшага брата, стаць доблесным танкістам Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Мы не перашкаджалі яго намеру. Ён выражаў наша жаданне. Я раліў хадзіліцаў у наркма абароны таварыша Варашылава аб залічэнні сына Цімафея ў тую часць, дзе служыў яго брат. Я абіраў наркмо, што Цімафей будзе дастойным брата і заўсёды будзе гатоў рынуцца са сваёй самай машынай у бой з ворагам. Наркмом задаволіў просьбу бацькоў. У кампі кастрычніка Цімафей з радасцю заняў месца брата.

Нашым бацькоўскім блаславлённым яму было: высока захоўвай гонар бацька Чырвонай Арміі, будзь зоркім вартавым, лепш вывучай баявую тэхніку, каб яна ў тваіх руках была грознай сілай.

У нашай краіне клопаты аб Чырвонай Арміі, аб яе сіле, аб яе баявой магутнасці, аб сталінскай стойкасці яе калраў — ёрвоўна справа кожнага осяцкага грамадзяніна. Брат становіцца на месца загінуўшага брата — гэта стала слаўнай традыцыяй савецкіх патрыётаў.

Ніколі і нікому не зламліць армію, у якой рэзерв — увесь народ, у якой памочнікі ўсе, зольныя насіць абрую, зольныя падносіць патроны, зольныя дапамагаць раненым. Хто ўздмае адчуць на сваёй спіне сілу нашай Чырвонай Арміі, на першым кроку зламае сваю паганую галаву, на першым кроку спатыенецца та, што больш не ўстане.

І. И. КОРСУНАУ,
калгаснік калгаса «Чырвоны ўсход», Аршанскага раёна.

ШЧАСЦЕ ЖЫЦЬ У НАШАЙ КРАІНЕ

Па той бок граціны, за рубяжамі майёй сонечнай ралізы вясчасце быць маладым. Там сотні тысяч юных моцных, аларных таланцімаў і зольнаспіа, безнадзейна шукаюць, дзе прыкласці свае сілы. Адчужыўшыся знайсці хопя зольна-небудзь работу — там у 20 год пракляіючы жыццё, тое жыццё, якое дае ім капіталістычны лад.

Мне — 23 годкі. Над майёй ралімай ярка осявіць сонца Сталінскай Канстытуцыі. Май заўтра — яшчэ ярчэй, яшчэ красачей чым сёння. Мне і майм савецкім незнаём жудасны сэнс слова «беспрацоўе».

Аб нас, грамадзянах адзінай у свеце сацыялістычнай краіны, няўсімпа класіфікацыя большавіцкай партыі. та-

варыш Сталін. Вось чаму кожны з нас так палка імкнецца напоўніць жыццё безаветным служэннем умадаванню магутнасці сваёй ралізы.

Не выпадкова сярод савецкай моладзі так многа ініцыятараў стыхануўскай працы. Не выпадкова сярод савецкай моладзі так многа героіў, так многа талентаў. Гералім — тыловае рыса нашай моладзі. За светлае жыццё, якое большавіцкая партыя і яе влічлі праваліры Ленін і Сталін далі савецкаму народу, кожны з нас, не за думваючыся, аддаць усё свае сілы, а калі трэба будзе, і жыццё.

В. П. ВАНСОВІЧ,
тонар паравознага допа станцыі Орша.

БАЙЦОЎ—У КАМАНДЗІРЫ ТРАНСПАРТА

Сталінскай Канстытуцыі залатымі зямі заісаны заваяванні Вялікай Грычніцкай рэвалюцыі. І сёння, жуючы XXI гадавіну Кастрычніцкай рэвалюцыі, кожны з нас, карыстаючыся вялікімі правамі Сталінскай Канстытуцыі, мыслена падагульвае: то-ж я даў ралізе ў палітку за ўсёўскія аб нас клопаты партыі, урада, вялікага Сталіна; з якімі дзяцямі я сустракаю гэта вялікае гэта прапоўных усёго свету.

У 38 год з'яўляюцца асабліва выдатныя гады ў майм жыцці. Слелуючы аб аб'яўленні прыкладу ініцыятараў стыхануўска-краваносаўскага руху на чыстым транспарце: Краваноса, П. К. Шыова, Багдалава, я ў гэтым годзе ўпершыню на Заходняй чыгунцы прымяню новы метад камбінаванага аплыву паравозаў «ФД», чым даісёў я ўжываў эканомію чорнага золата — ву-

а працягу ўсяго гэтага года я ня-малы працаваў над тым, каб мой выдатны стаў злабыткам шырокіх мас краваноснікаў. І прыемна бачыць пла-ву 24 год сваёй работы, якія ўвянчаліся вядомым поспехам. Пераважае большасць краваноснікаў Заходняй чыгункі, пра-партыі майм метадом, дае вялікую эканомію аплыву. Вінебокс паравознае дэ-пашаўнае аплыва мела перапад вулалю мільёны рублёў, цяпер дае вялікую эканомію.

Гэта з'яўляецца кастрычніцкім падарункам нашага калектыва паравознікаў маперы ралізе.

XX гадавіну Кастрычніцкай рэвалюцыі я сустракаю ралівым машыністам. XXI гадавіну — сустракаю камандзірам вялікага і адказнага ўчастка — чыгуначнага транспарта. Мне выдучылі намеснікам начальніка Вінебокскага паравознага аддзялення. Наркмы камісарыят шляхоў зносіў і Упраўленне Заходняй чыгункі за маю стыхануўска-краваносаўскую работу ўна-гародзілі мяне значном «Почётным железнодорожнику» імняным садовнікам і вялікімі грашовымі прэміямі.

З такімі дасягненнямі і поспехамі я сустракаю слаўную гадавіну Кастрычніцкай рэвалюцыі. Гэтыя поспехі магчымы толькі ў нашай краіне, дзе праца з'яўляецца сярпаў гонару, доблесці і героіства, у краіне багатага сёння і яшчэ больш прыгожага заўтра.

Але адным з самых выдатных момантаў майго жыцця з'яўляецца маё ўступленне ў гэтым годзе ў рады партыі Леніна—Сталіна. Партыя мяне выхавала, партыя мяне зрабіла знатным чалавекам, партыя я абавязала сваім наліччым, культурным і вытворчым ростам.

В. А. ДРЭВІН,
нам. начальніка Вінебокскага паравознага аддзялення.

Я СТАЎ СОВЕЦКІМ ІНТЭЛІГЕНТАМ

Вяня мне асабліва раласна. Дзень XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі з'яўляецца для мяне двайным святам. Некалькі дзён таму назад скончыў Беларускае дзяржаўнае політэхнічнае інстытут, атрымаў званне інжынера-тэхнолага сілікатнай прамысловасці.

У сям калгасніка з Гародзкіага раёна, стаў савецкім інтэлігентам. Раласна са мною інстытут скончылі былыя вучы, калгаснікі, дзеці прапоўных. Гэты савецкі ўлада, партыя большавікі далі нам магчымасць скончыць вышэйшую навучную ўстаноўку і стаць інтэлігентамі савецкага на-

Раласна насіць гэта ганаровае званне, раласна аддаваць атрыманыя ў сёнах інстытута веды на карысць і росквіт нашай дарагой мацеры-ралізе, усвядоміць сваю карыснасць савецкаму народу.

Мы, маладыя інжынеры, ва ўрачысты дзень свята Кастрычніцкай рэвалюцыі аб'яем ралізе, партыі Леніна—Сталіна за ўвагу і клопаты, аплывіць узорнай і алданай работай за дасягненні яшчэ большы росквіт пра-мысловасці вялікай краіны сацыялізма.

І. М. ТАРАСАУ,
выпускнік Беларускага дзяржаўнага політэхнічнага інстытута.

РОСКВІТ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ І НАВУКІ

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя звергла ўладу буржуазна-капіталаля шлях вызвалення ад таў капітала. Упершыню ў гісторыі нааветва быў створан новы тып дзяржавы — сацыялістычная савецкая дзяржава. Усе прыгнечаныя і эксплуатаваныя бачыць, да якога шчаслівага аддаснага жыцця прывяла партыя Леніна—Сталіна ўсе народы, насяляючы наш вялікі Савецкі Саюз. У ралівай Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі беларускі народ упершыню ў гісторыі свайго развіцця ў сваё дзяржаўнасць. За 21 год савецкай улады Савецкай Беларусі, сіягу якой зяе ордэн Леніна, дзяржава правільнаму правядзенню левас-сталінскай наацяльнай палітыкі, пры дапамозе вялікага брацкага саюза народаў з забітай, адставай, культурнай, непісьменнай калоніі савецкай Расіі, з краіны галечы, бяс-паўна і гібту прапоўных ператварыла ў роўную сярод адзінапані саюз-нага рэспублікі, у квітнеючую індустрыяна-калгасную Беларусь, Савецкую Сацыялістычную Рэспубліку.

Прапоўнае сялянства дарэвалюцыяна-й Беларусі знаходзілася ў цісках аязамелля, памешчыка-кулацкай кавы, адставай тэхнікі. Больш палаві-Усёў ямель належала памешчыкам кулацтву.

Іаінычныя клопаты і дапамога ЦК КП(б), саюзаага ўрада і асабіста тава-дзіна Сталіна прапоўным Беларускай РП адкрылі перад імі шырокі шлях паларча-палітычнага ўмацавання і стыхануўскай і культуры. Асабліва вялікі з'яўляюцца поспехі савецкай культуры савецкай навуцы.

За годкі першай і другога ста-ляціх п'яццаццагод, побач з вельзарнымі там усёй народнай гаспадаркай, раслі і расліцы культуры, наву-

ка і мастацтва савецкага народа Пад геніяльным кіраўніцтвам вялікага Сталіна савецкі народ будзе во-вае, бескласавае грамадства, стварае новую культуру і мастацтва, анаваловае багацце сусветнай культуры.

Толькі ў нас, у краіне сацыялізма, культура, навука і мастацтва з'яўляюцца злабыткам усёго народа. Нідзе і ніколі ні адна дзяржава свету не пабудавала столькі школ, клубоў, залаў культуры і тэатраў, колькі пабудавана ў нас за 21 год існавання савецкай улады.

Наацяльна аажыццяўляючы левас-талінскую наацяльную палітыку беларускі народ, пры дапамозе брацікаў народаў СССР, і асабліва вялікага рускага народа, у барацьбе з ворагамі народа — трапкістамі, бухарыніамі, беларускім наацяльным-фашыстамі дабіўся вельзарных поспехаў у справе развіцця беларускай культуры наацяльнай па форме і сацыялістычнай па зместу.

Да Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Беларусі не было ні аднаго навукова да-следчага інстытута, а зараз ёсць 41 у дарэвалюцыянай Беларусі была толькі адна вышэйшая навучная ўстаноўка — Горанкі сельскагаспадарчы ін-стытут. У сучасны момант мы маем Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт, мед-інстытуты, політэхнічны інстытут, ветэрынарны інстытут, медыцынскі ін-стытут у Менску і Вінебску і інш.

У цяперашні час у БССР вучыцца студэнтаў у 75 разоў больш чым у 1913 годзе. Толькі за апошнія чатыры годкі вылішчана 9.806 спецыялістаў і інжы-нераў урачоў, педагогаў, юристаў і інш.) У снежні 1929 года ў Беларусі арганізавана Акадэмія навуку, у якой працуюць 306 навуковых работнікаў. У Беларусі ёсць 1.283 навуковыя ра-ботнікі, з іх 270 жанчы. Выхаваны бе-

ларускія кадры навуковых работнікаў, якіх зараз ужо налічваецца 500 чалавек. Вялікая Кастрычніцкая сацыялістыч-ная рэвалюцыя перад кожным прапоўным адкрыла шырокія творчыя прасторы.

Група маладых вучоных Акадэміі на-вуку да XXI гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі і да 20-годдзя комсомала стварыла канструктыўныя вопытныя тар-фіныя газогенератарныя устаноўкі для сельскай гаспадаркі і торфараспава-вак і правяла лабараторныя і палыяны-выпрабаванні газогенератарнага тра-ктора на торфе, якія далі станоўчыя рэзультаты.

Гісторыя беларускага народа была гісторыяй палітычнага і наацяльнага прыгнечання.

Да Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ў Беларусі 75 проц усёго насельніцтва было непісьменным, з ся-род жанчын непісьменным было 90 проц. У сучасны момант школьнай тэ-кай ахоплены ўсе дзеці як у гарадах, так і ў вёсцы. Навучанне ў школах вя-дзецца на беларускай і рускай мовах.

Рашэнне XVII партызлада аб усе-агульным абавязковым навучанні на базе сям'яголка аказана.

Усяго навучаныхся ў 1939 годзе было 1.256 тысяч. У 1938 годзе ўжо ёсць 31.100 настаўнікаў. У 1938 годзе мы маем 7.071 школу, у той час як у 1914 годзе было ўсяго 4.171 школа. На-стаўніцкае да рэвалюцыі налічвалася 16 тысяч студэнтаў, у 80 пелучылі п'яч і тэхнікумаў ёсць 30.660 студэ-нтаў і ў 20 рабфаках — 5.600 студэнтаў а ўсяго — 52.200 чалавек.

Выліткі на аснове на 1939 год бу-дуць склацца 490.250 тысяч рублёў. Выліткі на бюджэт у 1939 годзе на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы будзе склацца 73 проц.

Наацяльшыя перамогі на фронце са-цыялістычнай культуры забяспечваюць для ўсёх грамадзян нашай вялікай ра-дзімы права на асвету, што заісанна ў найважлівым дакуменце нашай эпо-хі — у Сталінскай Канстытуцыі.

Такаса далейка пагнула наперад ахова здароўя ў Беларускай ССР. З праклятай спадчынай мінулага паве-дзена жорстка барацьба. З твару беларускай зямлі зніклі такія хваробы, як халера, каўтун, чума, востра і аваротны тиф. Язэка зніклі і іншы ін-фекцыйныя захворванні.

За годкі рэвалюцыі выраас выдатны клінічны гарадок у г. Менску, шмат новых большых ралізальных дамоў, за-піячых ясяляў і інш.

Ленінскае дзіцячы адукацыі свая-веды каб поўнацю ліквідаваць захвор-ванні сярод прапоўных Сярэдняй ралі-зы абслугоўвання сельскімі ўрачыўымі ўчасткам ў 1914 годзе складала 29,8 кіламетра, а ў 1938 годзе — 9 кіломе-траў. У нашай рэспубліцы налічваецца 618 урачыўых амбулаторыі, 700 фель-чарка акушорскіх пунктаў, 129 лэйка-раў. У нашай рэспубліцы налічваецца 618 урачыўых амбулаторыі, 700 фель-чарка акушорскіх пунктаў, 129 лэйка-раў. У нашай рэспубліцы налічваецца 618 урачыўых амбулаторыі, 700 фель-чарка акушорскіх пунктаў, 129 лэйка-раў.

У 1914 годзе ў Беларусі было ўсяго толькі 425 урачоў, а ў 1938 годзе — 2.700. Бюджэт аховы здароўя ў 1914 годзе склаўся ўсяго толькі 800 тыс. рублёў, а ў бягучым годзе — 250 міль-янаў рублёў. Пасля вылітныя дэ-крэта ўрада аб дапамозе многадзет-ным выпалача дзяржаўнай дапамогі многадзетным маперам на БССР 52.312 тысяч рублёў.

У 1938 годзе адзараўленчыя мера-прыемствамі (санаторныя лагеры, пля-жоўкі і інш.) ахоплены 11 тысяч школ-ніцаў.

Даўно адмілі ў п'яннае мінулае знахаркі, гадаўкі, аказавыя «меды-цынскую дапамогу» сельскаму насель-ніцтву.

Якім ніжкім кашмарам здаецца ня-даўнае мінулае нашага народа.

Беларускаму народу прадастаўлены ўсе магчымасці для ўсёвабовага раз-віцця, прадастаўлена шырокая саба-

да развіцця яго зольнасцей, дара-ваннаў, талентаў.

У п'янікі годкі грамадзянскай вайны, калі расійская контррэвалюцыя і між-народная буржуазія прававалі залу-чыць маладую Савецкую Расію, калі партыя змагаўся з разрухай, голо-дам, — Ленін і Сталін не забывалі аб навуцы і мастацтве.

У артыкулах, прамовах, дэкрэтах і пастановах урада ярка прааўлялася мудрасць Леніна і Сталіна, іх любоў да прапоўных мас, наацяльчыныя клопаты аб росце культуры і мастацтва, бібліяка народа.

У цяперашні час у Беларусі ёсць 14 драматычных тэатраў, 16 навуальных устаноў мастацтва, 2 тэатральныя студыі, дзяржфілармонія, кансерваторыя і законан будаўніцтвам Вялікі тэатр оперы і балета.

Апрача таго, у гарадах і рабочых наацяльках Беларусі ёсць 2.944 клубы, у раёнах — 88 дамоў сакултурны і 1.417 хат чытальні і калгасных клубоў.

Вакон гэтых наацяльчых устаноў існуючы дзясцікі тысяч гурткоў ма-стацкай самаацяльнасці: драматычныя музыкальныя, харавыя, ганпавальныя, выдучыцкія і г. д.

Наацяльна закончылася ў г. Менску рэспубліканская алмпіяда гурткоў ма-стацкай самаацяльнасці, якая выдатна прадэманстравала дасягненні ў галі-нараднай творчасці прапоўных Бело-русы.

Наша краіна па праву ганарыцца маладымі майстрамі мастацтва, выха-ванымі савецкай школы, атрымаўшымі буйныя перамогі на міжнародных кон-курсках у Варшаве, Бруселі і іншых га-радах.

Беларуская кінематографія за апош-нія годкі дасягнула вельзарных поспеха-ў. Рад фільмаў як, напрыклад «Балтычцы», «Шукальнікі пшчаны», «Дачка ралізы» і інш., мелі вельзар-нейшы поспех на ўсёх экранах Савец-кага Саюза.

Наацяльчова 1.133 кіноўстаноўкі з іх гучавых 491.

Небывалага росквіту дасягнулі за годкі рэвалюцыі беларуская літаратура і народная творчасць. У рэспубліцы

ёсць 197 друкаваных газет. Саюз са-вецкіх пісьменнікаў аб'яднаў у сваіх радах лепшых пісьменнікаў, паэтаў, драматургаў.

Усім іншам мы маем у краінах фа-шызма.

Панская Польшча і фашысцкая Гер-манія ператварыліся ў змрочны тур-му народоў. Фашызм — злышны вораг усякай культуры і навуцы.

Фашысцкія варвары спалываюць на плошчах дзясцікі тысяч кніг, твораў слаўных пісьменнікаў, вучоных, палі-тыкаў і філосафаў. З універсітэтаў вы-ганяюць прафесараў, выкладчыкаў, усіх тых, хто не жадае быць пад фа-шысцкім ботам. З 5.000 выкладчыкаў 1.600 выгнаны з вышэйняй школы. Мо-ладзь у фашысцкіх краінах выхоўваец-ца ў абстаўноўцы варварства, іадаў-ляецца ўсякая магчымасць да развіц-ця інтэлектуальных зольнасцей.

У Савецкім Саюзе ўсёў многаімля-ны народ, наацяльчымі гералінай Ко-муністычнай партыяй і праваліром пра-поўных усёго свету — вялікім Сталі-ным, ахоплен энтузіязмам творчай пра-цы, шырокай хвалай сацыялістычнага сааборніцтва, новымі выдатнымі ста-хануўскімі рэкордымі, высокай прадук-тыўнасцю працы на ўсёх галінах на-роднай гаспадаркі і культуры.

Савецкая Беларусь — неад'емная частка магутнай ралізы прапоўных усёго свету, Саюза Савецкіх Сацыя-лістычных Рэспублік — з'яўляецца пе-рававым фарністам заходніх яе рубяжоў.

Пад кіраўніцтвам сталінскага нарк-ма Нікалая Іванавіча Ежова разгромле-на банда трапкістаў, бухарынаў і на-ацяльчых-фашыстаў, праваўных ад-даць беларускі народ пад ірмо польс-кага і германскага фашызма. Готыч поспехаў беларускі народ дасягнуў пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, пад кіраўніцтвам і пры ітэлізйнай дапамозе свайго бацькі, друга і на-стаўніка — таварыша Сталіна.

Беларускі народ да канца верны прыняцям пралетарскага ітэрацыяна-лізма, пад кіраўніцтвам Камуністыч-най партыі і вялікага Сталіна даб-яцца яшчэ большых поспехаў на ўсёх участках сацыялістычнага будаўніцтва.

Над соннам Сталінскай Канстытуцыі пышна цягуюць народныя таленты. На здымку (злева направа): НАТА ФАМІНА займаецца па класу раяна ў групе здаровых дзяцей мескай музычнай школы; украінскі танец «Гляне» у выкананні самадзейнага калектыва го-дзельскага чыгуначнага клуба імя Леніна; аўтанні Іванічэўскага музычнага школы сын калгасніка калгаса «Прамень коммуны», Жыткавіцкага раёна, ВАНЯ МАЛІНОВСКІ грае на баяне.

МАЛАДЫЯ ПАТРЫЕТЫ

(Пагранічныя эпізоды)

Раніцою да байцоў-пагранічнікаў прыбег запыхаўшыся хлопчык.

— Хачу бачыць начальніка! — сказаў ён, звяртаючыся да дзяжурнага, які стаў ля варот.

— На што табе начальнік?

— Паўз нашу хату прайшоў нейкі незнаёмы чалавек. Пайшоў у лес.

— Хутка хлопчык, 12-гадовы сын калгасніка, Косяка, бег упералзе начальніка ка заставы на тое месца, куды ішоў чэзанабы. Косяка паказаў пагранічнікам, куды накіраваўся падароны чалавек.

Незнаёмага злавлілі. Ён аказаўся ворагам.

— Быў такі выпадак. Бацька і маці Косяка пайшлі на работу. Косяка астаўся дома адзін. Ён сядзеў у садзе і чытаў кніжку. Да яго палішоў старык і папрасіў шклянку вады.

— Акуль ты, дзядуля? — спытаў яго Косяк.

— Старык назваў вёску, якая сапраўды была недалёка ад Косякавага дому.

— Я нават быў у гэтай вёсцы. Там ёсць калгас.

— Ага, ага. А я член гэтага калгаса, — адказаў старык.

Косяк прынёс шклянку вады і пачаў уважліва разглядаць дзеда. Старык выкідаў у яго падароны.

Найцікавей вады, дэда хачеў ужо адыходзіць.

— Аллачні, дзедка, — сказаў Косяк. — Я пабегу ў хату і прынесу газету. Там змешчана заметка аб нашым калгасе. Цікава заметка.

— Добра, сыноч, прынесі газету, паслухаю, што там напісана, — згадзіўся старык.

Косяк пабег, але не ў сваю хату, а да суседа. Расказаў там аб падаронным старыку і вярнуўся зноў, трымаючы ў руках газету. Пакуль Косяк чытаў дзеда заметку аб калгасе, яго таварыш на школе Жоржык паведаміў пагранічную хаставу.

Час ішоў. Хлопчык нецярпліва паглядаў на дарогу. Старык хачеў ужо адыходзіць. З-за хаты паказаліся два пагранічнікі. Старык захвалываўся.

— Не бойся, дзед, — супакойваў яго Косяк.

— Кароткі вобск. З галавы «старыка» злізеў парык...

Аднаго разу Валодзя прышоў ладом са школы, паабедваў і пачаў рыхтаваць урокі.

Ужо цямнела. Маці пайшла да суседзяў.

Прачытаўшы некалькі старонак падручніка гісторыі СССР, Валодзя ўзяў газету «Піонер Беларусі» і прачытаў сваю заметку аб школе. У хаче стала лёмна, Валодзя падшоў да прыпечка, узяў залаткі, каб запаліць лямпу. У гэты час адчыніліся дзверы і ў хату ўвайшла жанчына.

Валодзя запаліў лямпу. Прышла маці.

— Ці можна ў вас перачакаваць? — спытала незнаёмка і растлумачыла, што яна была ў мястэчку і ў дарозе яе захапіла мячэліца.

— Нацуіце, — дазволіла маці і прапанавала раздзецца.

Жанчына села на лаўны каля печы, але раздзявацца не хачела.

— Я вельмі змерзла, — растлумачыла яна сваё нежаданне раздзецца.

Пасля вятары Валодзіна маці замкнула дзверы ў сениках і легла спаць.

— Мама, — шпнуў Валодзя, — гэты чалавек падароны жанчына. Трэба паведаміць...

— Але хто пойдзе? Я баюся цябе пакінуць дома з гэтай жанчынай. А ты не зойдзеш уначы ў такую мячэліцу, — адказала Валодзіна маці.

— Нічога, зайду. Уначы хадзіць я не баюся, — шптам сказаў Валодзя.

Валодзя ціхенька вышаў з хаты. Ён пабег, колькі было сілы, часта спатыкаючыся і падаючы ў снег. На дарозе ён сустрэў пагранічнага дэзор.

— Таварышы пагранічнікі, хутчэй да нас! У нас вачухе незнаёмыя жанчына.

Калі маці Валодзі пачула ў дзверы крокі, яна хутка ўстала і запаліла лямпу. Незнаёмая на печы заварушылася.

— Гэта мой муж ідзе, — растлумачыла гаспадыня.

— Валодзя першым убег у хату і загадаў.

— А ну, пётка, злавь з печы. Руці ўверх!

Штыкі вінтовак былі накіраваны на незнаёмыя. Перад ёю сталі пагранічнікі. Пільнае вока пагранічнікаў адрываў заўважыла, што гэта за жанчына. Загадаў зняць хустку з галавы.

— Гэта-ж не жанчына! — крыкнуў Валодзя.

Пры вобску ў «жанчыны» пагранічнікі забралі наган, дзве гранаты і іншыя рэчы.

Г. СКУЦЭНЯ.

1.

А мы сабе сеюць і сеюць Шпанію і радасць, і кветкі, Ачышчаным сеем насеннем Шчаслівыя нашы палеткі.

Над Тэмзай, над Сенай, Над Віслай, Над чорным Берлінам, над Рымам Крывавал хмара завісла, Крывавым слянацца дымам.

Мадрыд абступілі бандыты З Берліну і Рыму, кі спруты, І пугу коўно ненасытна, Народу свабоднаму пугу.

У Прагу разбойнікаў вярал Залезла і грабіць там нівы, З-пад Току зброд самураў Катэ Китай нешчаслівы.

А мы сабе сеюць і сеюць Шпанію і радасць, і кветкі, Ачышчаным сеем насеннем Шчаслівыя нашы палеткі.

Гудкі нашых фабрык, заводаў Складуць дома на песні і думы, І сэрцы прасторам, свабодай Калышуць нам трактароў шуму.

Шляхі нам далёка, адкрыта Ляглі ва ўсе свету старонкі, І нашы ружай-кветкай святлівы Нашы не нашле групаў чорны.

Стаіць наш страж на граніцах, Вартуе ад чорнай напасці І нашы загоны з шпаніцай, І наша вялікая шчасце.

2.

З умешкай мы жыццю глядзім у вочы, — Збудзіла дзень шчасце на вяку, — Зборам кветкі-папараці ў ночы. Днём з ясным сонцам ходзім пад руку.

Квясітныя шырокія дарогі Кабарна перад намі ў свет ляглі, Заранкі сясоньчкі промені пад ногі Па ўбранай па-святочнаму зямлі.

Для нас цвітуць сады і агароды, І жытнія звісаюць каласы; Галубяць думкі, льопь нам асалоду Жывою гутаркай бары, лясы.

ЗАКОНЧАНА БУДАЎНІЦТВА ВЯЛІКАГА ТЭАТРА БССР

Да XXI гадавіны Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі закончана будаўніцтва Дзяржаўнага тэатра оперы і балета. Новы тэатр БССР з'яўляецца самым вялікім тэатральным будынкам у Беларусі і адным з буйнейшых у Саюзе. Зала тэатра разам з ложкамі змяшчае да 1.600 чалавек. У зале — мяккая бархатная мэбля. Сотні плафонаў і люстраў з тысячамі электрычных лямпачак даюць мяккае і прыемнае святло. Велізарнае фойе і вестыбюль аддзеланы пад мрамар і дуб. Вока глядача радуе многа прыгожых залатых барельефаў.

З вялікім размахам зроблена добра-механізаваная сцэнічная пляцоўка. Сцэна новага беларускага тэатра не менш сучаснай пляцоўкі Вялікага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра Саюза ССР. Люстра яе — 18х12 метраў, глыбіня сцэны — 36 метраў.

У тэатры зроблены ўсе ўмовы для работы артыстаў. Тут асобныя артыстычныя пакоі на аднаго-двух чалавек. У кожным з іх — халодная і гарачая вада, на кожнага артыста — асобныя гармавалыны столік. Ёсць душ для артыстаў. Радыёстудыя дае магчымасць артысту з яго пакоя сачыць за ходам спектакля на сцэне. Для зносінаў з верхнімі паверхамі ёсць ліфт. У двух вялікіх рэжысёрскіх залах — на 250 квадратных метраў, можна працаваць рэжысёрскі з пўным саставам опернай і балетнай трупы. Пабулаваны памяшканні для вытворчых майстэрняў і хаванія дэкарацыі.

Тут-жа, у асобных светлых аўдыторыях, размяшчацца тэатральнае вучылішча.

Агульны аб'ём будынка — 160 тысяч кубічных метраў, плошча — 11 тысяч квадратных метраў.

Тэатр пабудаван па праекце архітэктара Ланбарда калектывам рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў Беларускага прамапрамтэста. Вялікую дапамогу ў паспяховым заканчэнні будаўніцтва аказалі будаўнікам ЦК КП(б)Б і асабіста тав. Панамарэнка.

У дні святкавання XXI гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ў новым тэатры адбудзена ўрачыстае пасяджэнне пленума Горсавета сумесна з партыйным, совецкім, камсамольскім і прафсаюзным актывам сталіцы. 7 і 8 лістапада тут будуць даны канцэрты сіламі тэатра оперы і балета, філармоніі і лепшых калектываў мастацкай самадзейнасці.

ІСПАНСКІЯ ГОСЦІ У МАСКВЕ

5 лістапада раніцою ў Маскву кастрычніцкія святы прыехала дэлегатыя іспанскага народа. Дэлегацыя прыехала ў Маскву на чале з генералам іспанскага народа Задэрта да прыходу поезда на нінгранскім вакзале сабраліся іспанскія сталіцы. У руках маладых работнікаў — букеты кветак.

Цэнла сустрэлі сабраўшыся гаспадары іх байцы фронту Эбро, а чылі, маракі. Усяго прыбыла 16 чалавек. Лі вакзала адбыўся мітынг Старшыння дэлегацыі, — сакратар і канком Усеагульнага рабочага саюза Феліпе Пратэль перадаў рачае прывітанне працоўным краі сацыялізма — бальшавіцкім суверэнага пролетарыята — вялікаму Сталіну.

Забастоўкі ў Польшчы

ВАРШАВА, 5 лістапада. (БЕЛТА) За апошнія 3-5 дзён па ўсёй Польшчы пракацілася магутная хваля забастоўкаў. Паводле паведамлення «Ботніка», у Кросно (Кракаўскае вадства) ужо тыдзень цягнецца забастоўка 1.300 рабочых ільняна-тэкстыльнай фабрыкі, якія патрабуюць пашэння заробачнай платы. Амаля дзень цягнецца забастоўка на італьянскіх фабрыках Жырардаўскай тэкстыльнай.

У Антонію, пад Паазанню, рабочыя буйнага шклозавода яшчэ 24 кастрычніка абвясцілі забастоўку працаўладальніцтвам з-за зніжэння зарплат і пашэння зарплат.

Усе забастоўкі, не гледзячы на прасі ўлад, суправалджаюцца заняцц рабочымі заводаў.

Паўстанне ў японскіх войсках

ЧУНЦІН, 5 лістапада. (БЕЛТА). Толькі пяць дзён стала вядома, што трэцяя дэлегатыя так называемай ахоўнай арміі створанай японцамі ў Паўночным Кітаі, падняла бунт і перапынула кітайскага ўрада. 2 кастрычніка гэтыя войскі, стаячы каля Гуйдэ (на Ляйхэйскай чыгушцы) напалі на японскія паліцыя і ўсход ад горада і пераможна ішлі на ўсход. Ішлі да гэтых падзей 8 сямі салдат першай дывізіі пера японскіх саветнікаў і камандзіраў. Гэтыя салды і афіцэры генерала Лі Чжа, салдыты перайшлі на бок цэнтра нага кітайскага ўрада.

Вучань Менскай музычнай школы СЕМА РАГІНІВІЧ займаецца па класу віяланчэля. Фото С. Грына.

НОВЫ РЭКОРД ТАВ. І. І. ГУДАВА

Норма выканана на 6,459 процантаў.

5 лістапада на станкабудавнічым заводзе імя С. Орджанікідзе знаны фрэзероўшчык дэпутат Вярхоўнага Савета СССР І. І. Гудав у азнаменаванне XXI гадавіны Кастрычніцкай ўставаў новы рэкорд высокай прадукцыйнасці працы. Апрацоўваючы на гарызантальна-фрэзерным станку кулачок для зашчупу матарыяку, ён выканаў норму на 6,459 проц. Раней гэта дзятла апрацоўвалася ў 5 аперанцый, а цяпер тав. Гудав рабіў усе гэтыя аперанцы адначасова пры дапамозе чатырох спецыяльных прыстававанняў. Ён фрэзераваў адразу 32 дэталі.

Шлях інжынера Фральцова

— Трактарыстам? Праўда? — Сказаў-жа, значыць будзеш... З таго дня жыццё хлопчыка пайшло па новых рынках. Не раз яго яшчэ цягнула прычынка да будынкаў, забілі паязды, што праходзілі штодзень міма саўгаса, але ён быў акружан саветніцкімі людзьмі, іх клопатамі і гэта яго стрымлівала. Паволі з'явілася цяга да вучобы. Яму паралі пераехаць на завод, — там існавала вятэрная школа. Так ён і зрабіў. Працуючы на будылавым заводзе, вечарам ён наведваў школу, потым вятэрні рабар. Сопкава ўлада адкрыла моладзі небылыя шляхі да вучобы, да ведаў. У ліку шчаслівай саветскай моладзі быў і Фральцов. Ягога саветска ўлада паставіла на ногі, забяспечыла яму пудоўныя перспектывы.

Неўзабаве ён стаў студэнтам вышэйшай навучнай установы і вытла на скончыўшы яе, восенню 1936 года прыехаў інжынер-камуністам на Касцюкоўскі шклозавод імя Сталіна.

Шклозавод імя Сталіна ўступіў у строй пяць год таму назад. У шаснаццацігоднюю галавную Вялікага Кастрычніка была цупчана першая чарга завода. Ён — дзецішка першай сталінскай пяцігодкі. Раней тут было голае поле, маленькі чыгуначны паўстанак ды некалькі адзіночкі хутароў. Завод змяніў краўдзі. Паабалал шырокага шаха, што ідзе з Гомеля, раскінуўся новы горад Высокія зарпусы цахаў узняліся над полем. Выраслі чатырохпавярховыя жылыя дамы. Густа зазеленелі дрэвы на скверы, разбітым рулівым будаўнікам. Электраправоды апажасялі

вуліцы і дамы. Новы горад быў узведзены за кароткі час рукамі будаўнікоў, з'яўляючыся воляй партыі Леніна — Сталіна.

Фральцов прыехаў на завод калі тут ужо была закончана будоўля ішоў час асваення складанай тэхнікі. Увесь вытворчы працэс на заводзе механізаваны. Такіх заводаў раней не было ні на Беларусі, ні на ўсёй тэрыторыі былой царскай Расіі. У спецыялістах была вялікая патрэба, Фральцова прызначылі зменным інжынерам машына-важнага шаха.

У маладым інжынеру рывочыя ўбачылі не толькі спецыяліста а і зольнага арганізатара, простага і чулага таварыша. Прыехаўшы з інстытута, ён набыў тут на практыцы новыя веды, вучыўся сам і вучыў другіх. Яго ішоў рух стыханаўшаў, лямпаў і ім. Яго амена стала адной з пераможных на заводзе. Праз год яго вылучылі начальнікам састаўнага шаха.

У калектыве інжынерна-тэхнічных работнікаў завода імя Сталіна Фральцов не выключэно яго таварыш на завод, інжынер і тэхнікі — гэта або моладзь, ядлаўна скончыўшая савецкі вышэйшы навучны ўстанова, або кадравыя рабочыя, атрыманыя спецыяльна без адрыву ад вытворчых Як і ён, яны людзі, вышаўшыя з прыгоўнага асироддзя, актыўныя арганізатары і грамадскія работнікі, яны — неадрыўная частка рабочага калектыва завода.

Фральцов, як і яго таварышы, кроў на з'язан з рабочым калектывам, жыве яго жыццём, яго справам, яго інтарэсамі.

— Магу пахваліцца, Пётр Нікалаевіч, — кажа ён, зайшоўшы да намесніка галоўнага інжынера Штарнова. — Сёння даламытчы Іванова лэў новы рэкорд — 304 проц. нормы.

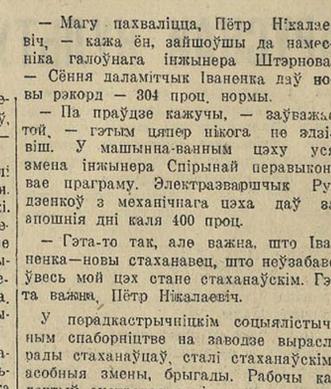
— Па праўдзе кажучы, — заўважыў той, — гэтым цяпер нікога не элявіць. У машына-важным шаху ўсе амена інжынера Спірына перавыконвае праграму. Электраваршчык Рудзенкоў з механічнага шаха даў за апошнія дні каля 400 проц.

— Гэта-то так, але важна, што Іваненка — новы стаханавец, што неўзабаве ўвесь мой цэх стане стаханавцкім. Гэта важна, Пётр Нікалаевіч.

У перадакстрычніцкім сацыялістычным фабрычнцтве на заводзе вырасталі рады стыханаўшаў, сталі стыханаўскімі асобныя змены, брыгады. Рабочыя калектывы сустракаю вялікае свята новымі вытворчымі перамогамі. Свята-ж з'явіцца адначасова і 5-гадовым юбілеем завола. Інжынер Фральцов — актывны ўдзельнік гэтых падзей. У лалекім мінулым асталося яго неспрыглянае дзяцінства, час беспрэцэдэнтных блуканняў. Ён — новы чалавек, вырашчаны большыміцкай партыяй і блажэжна адданы яе справе. Гаворачы пра завод, які стаў для яго родным і блізкім, ён не ўтойвае пачуцця гордасці:

— Выдатнае прадпрыемства... Праходзіць іны раз па яго прасторных цахах, бачыш стройную, узгодненую работу машын, гутарыш з людзьмі, якія вырасталі разам з заводам, і радуешся, што ва ўсім гэтым, што алкрываецца перал табой, ва ўсёй творчай рабоне калектыва ёсць значная доля тваёй энэргіі, што ты працеш на карысць радзімы сацыялізма, якая дала табе жыццё і шчасце...

ТАР. ХАДКЕВІЧ.

Планка на тэму: «Героічны іспанскі народ перамож» — работы мастакоў Даўганова і Удаскіна.

Героічны іспанскі народ перамож!

Віцебскі беларускі дзяржаўны драматычны тэатр

У памяшканні Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра БССР

6, 7, 8 лістапада

ПРЭМ'ЕРА

Н. Пагодзін

„ЧАЛАВЕК З РУЖОМ“

п'еса ў трох актах, 12 карцінаў.

Пачатак вятэрных паказаў у 8 г. вечара, дзённых — у 12 г.